

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 01.08. 20 25 р. № 832 12/99-00-24-01-03-02 На № _____ від _____ 20 ____ р.

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України на запит Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі – Комітет) від 04.07.2025 № 04-32/10-2025/155347 (вх. ДПС № 572/2 від 04.07.2025) та листа Міністерства фінансів України від 10.07.2025 № 11220-04-62/19379 (вх. ДПС № 1011/4 від 10.07.2025) щодо розгляду питань застосування окремих норм податкового законодавства України в межах компетенції надає відповіді на питання, порушені в запиті Комітету.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Сергій ЛИСЕЮК

Швидаков Олександр 284 18 20

Документ СЕД ДПС від 01.08.2025 № 832/2/99-00-24-01-03-02
Підписувач: Лисеюк Сергій Миколайович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000B8213B00C936E100
Дісний з: 28.02.2025 по 27.02.2027

К
Державна податкова служба України
832/2/99-00-24-01-03-02 від 01.08.2025
"v"

Ситуація: Щодо підтвердження походження товарів замовлених та придбаних через міжнародні онлайн-платформи, такі як Aliexpress, Temu та інші маркетплейси.

Питання 1: Чому товарно-транспортна накладна (ТТН), оформлена під час доставки товару, придбаного на платформах Aliexpress, Temu та інших подібних маркетплейсах, а також замовлення або інвойс, створені на цих платформах, не вважаються документами, що підтверджують походження товару відповідно до вимог законодавства України?

Уточнення: Під час доставки товару формується товарно-транспортна накладна (ТТН), тоді як на самих платформах доступні інвойси, замовлення або інші документи, що підтверджують факт покупки. У зв'язку з цим постає питання щодо можливості використання таких документів для підтвердження походження товару та ведення обліку відповідно до вимог законодавства України?

Питання 2: Чому такі товарно-транспортні накладні (ТТН) або замовлення не можуть використовуватися як первинні документи для ведення товарного обліку та відображення товарних залишків у Книзі обліку товарних запасів фізичної особи-підприємця (ФОП) чи підприємства?

Питання 3: Чи має право фізична особа-підприємець (ФОП) або юридична особа у разі придбання товару на зазначених платформах самостійно скласти документ з описом товару, додати до нього ТТН або інші документи з доставки, і використовувати даний пакет документів як підтвердження походження товару та підставу для обліку цього товару у Книзі обліку товарних запасів?

Питання 4: Якщо фізична особа-підприємець (ФОП) придбала товар у статусі фізичної особи (тобто при замовленні вказано ПІБ, а не дані ФОП), чи має право ФОП реалізовувати цей товар у статусі підприємця та відображати таке придбання у своєму обліку?

Відповідь:

Слід зазначити, що ведення товарного обліку є невід'ємною складовою бухгалтерського обліку, що ведуть юридичні особи, та обліку доходів та витрат, який ведуть фізичні особи – підприємці (далі – ФОП).

Своєю чергою, зазначені види обліку входять в комплекс обов'язків суб'єктів господарювання (далі – СГ) щодо повноти нарахування податків і зборів, а ведення обліку витрат як законна підстава для зменшення об'єкта оподаткування здійснюється лише на підставі документів, що визначені в законодавстві.

Для цілей оподаткування відповідно до абзацу першого п. 44.1 ст. 44 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено в законодавстві.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені в абзаці першому п.п. 44.1 ст. 44 Кодексу (абзац другий п. 44.1 ст. 44 Кодексу).

Відповідно до ст. 1 розділу I Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996) первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію.

У частині другій ст. 9 Закону № 996 визначено, які обов'язкові реквізити повинні мати первинні документи.

Згідно з п. 291.4 ст. 291 Кодексу для платників єдиного податку встановлено, зокрема, граничні обсяги доходу для кожної групи платників єдиного податку, зокрема для третьої групи 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року за календарний рік.

Відповідно до п. п. 3 п. 293.8 ст. 298 Кодексу платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які перевищили у податковому (звітному) періоді обсяг доходу, визначений для таких платників у п. 291.4 ст. 291 Кодексу, до суми перевищення застосовують ставку єдиного податку у розмірі 15 відс., а також зобов'язані у порядку встановленому цією главою перейти на сплату інших податків і зборів, встановлених Кодексом.

Відповідно до п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу платниками військового збору є, зокрема: фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої, другої та четвертої групи (п.п. 2 п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу);

платники єдиного податку третьої групи, крім електронних резидентів (е-резидентів) (п.п. 3 п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу).

Військовий збір для платників збору, зазначених у підпунктах 2 та 3 п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу, встановлюється з 1 січня 2025 року по 31 грудня року, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України від 24 лютого 2024 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України від 24 лютого 2022 року «Про введення воєнного стану в Україні» (абзац п'ятий п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу).

Ставка військового збору становить для платників, зазначених у п. п. 3 п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу 1 відс. від доходу, визначеного згідно із статтею 292 Кодексу.

Платники єдиного податку третьої групи подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду (п. 296.3 ст. 296 Кодексу).

Подання податкової декларації у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду, звільняє таких платників від обов'язку подання податкової декларації у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду.

Враховуючи вищенаведене у разі перевищення фізичною особою – підприємцем – платником єдиного податку третьої групи загального обсягу доходу, визначеного п. 291.4 ст. 291 Кодексу до суми перевищення застосовується ставка єдиного податку у розмірі 15 відс. та 1 відс. військового збору. При цьому такий платник єдиного податку у порядку встановленому главою 1 розділу XIV Кодексу зобов'язаний перейти на сплату інших податків і зборів, встановлених Кодексом.

Ситуація: Фізична особа-підприємець (ФОП) - платник єдиного податку за ставкою 5% отримує доходи виключно за видами діяльності (КВЕД), зазначеними в реєстрі платників єдиного податку. В той же час, внесення фізичною особою-підприємцем власних коштів як особистих заощаджень на поточний рахунок, відкритий для підприємницької діяльності, може розцінюватися ДПС як дохід, що підлягає оподаткуванню єдиним податком за ставкою 5%.

Питання: До якого саме виду діяльності (КВЕД) відноситься дохід у вигляді надходження власних коштів, внесених фізичною особою-підприємцем (ФОП) на свій поточний рахунок як власні заощадження?

Уточнення: Чи не розцінюватиметься внесення власних заощаджень на поточний рахунок фізичної-особи підприємця (ФОП) як надходження нефіскалізованої готівкової виручки

Відповідь:

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлено главою 1 розділу XIV Кодексу.

Відповідно до підпункту 1 пункту 292.1 статті 292 Кодексу доходом фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній пунктом 292.3 статті 292 Кодексу. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті,

страхові виплати і відшкодування, доходи у вигляді бюджетних грантів, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

Крім того, пунктом 292.11 статті 292 Кодексу визначено перелік доходів, які не включаються до складу доходу, встановленого статті 292 Кодексу.

Відповідно до пункту 292.13 статті 292 Кодексу дохід визначається на підставі даних обліку, який ведеться відповідно до статті 296 Кодексу.

Так, відповідно до пункту 296.1 статті 296 Кодексу фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі через електронний кабінет.

Наказом Міністерства фінансів України від 26.11.2020 № 728 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 579» з 01 січня 2021 року втратила чинність, зокрема, форма Книги обліку доходів та порядок її ведення, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 579, та скасовано реєстрацію Книги обліку доходів у податкових органах.

Водночас зміни, запроваджені з 01.01.2021 Законом України від 14 липня 2020 року № 786-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців» щодо форми обліку доходів у довільній формі в паперовому вигляді (зошиті, журналі тощо) чи в електронному вигляді (в електронній таблиці у файлі Excel, Word тощо), не скасовують обов'язку дотримуватися платниками єдиного податку першої – третьої груп (неплатниками ПДВ) вимог щодо ведення обліку доходів та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів та їх належне зберігання у відповідності до статті 44 Кодексу.

Крім того, пункту 296.3 статті 296 Кодексу встановлено, що платники єдиного податку третьої групи подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду.

Дані обліку використовуються платником податку для заповнення податкової декларації платника єдиного податку - фізичної особи – підприємця, форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578 із змінами.

Таким чином, якщо фізична особа – підприємець – платник єдиного податку вносить на свій поточний рахунок у банку, відкритий для здійснення підприємницької діяльності, готівку, яка на момент внесення уже була відображена у обліку, то в платіжній інструкції зазначається призначення платежу «виручка за певний період» і така виручка повторно не включається до доходу платника єдиного податку.

При цьому сума коштів, внесених на поточний рахунок за певний період, не повинна перевищувати суму доходу, відображену в обліку за відповідний період.

Також слід зазначити, що до доходу фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку першої – третьої групи не включаються власні кошти, які внесені на рахунок у банку, відкритий для здійснення підприємницької діяльності, за умови, що такі кошти оподатковувалися під час їх нарахування (виплати) у порядку, визначеному Кодексом, та за наявності документів, які підтверджують сплату податків та зборів, зокрема, але не виключно відомостей з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про джерела та суми нарахованого доходу, нарахованого (перерахованого) податку та військового збору, розрахункових документів тощо.

Зазначена позиція була погоджена Міністерством фінансів України.